

functis offerri. Ergo non solum oblatio sacrificii altaris, sed etiam alie oblationes debent inter suffragia mortuorum computari.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod indulgentiæ quas Ecclesia largitur, etiam mortuis prosint. Primo per consuetudinem Ecclesiæ quæ facit prædicari crucem, ut aliquis habeat indulgentiam pro se, & duobus, vel tribus, & quandoque decem animabus tam vivorum quam mortuorum; quod esset deceptio, nisi mortuis prodesset. Ergo indulgentiæ mortuis prosunt.

2. Præterea. Meritum totius Ecclesiæ est efficacius quam meritum unius personæ. Sed meritum personale suffragatur defunctis, ut patet in elargitione elemosynarum. Ergo multo fortius meritum Ecclesiæ, cui indulgentiæ innuntur.

3. Præterea. Indulgentiæ Ecclesiæ prosunt illis qui sunt de foro Ecclesiæ. Sed illi qui sunt in purgatorio, sunt de foro Ecclesiæ; alias eis suffragia Ecclesiæ non prodesset. Ergo videtur quod indulgentiæ defunctis prosint.

Sed contra est, quia ad hoc quod indulgentiæ alicui valeant, requiritur causa conveniens pro qua indulgentiæ dantur. Sed talis causa non potest esse ex parte defuncti, quia non potest aliquid facere quod sit in utilitatem Ecclesiæ, pro qua causa præcipue indulgentiæ dantur. Ergo videtur quod indulgentiæ defunctis non prosint.

Præterea. Indulgentiæ determinantur secundum arbitrium indulgentias concedentis. Si ergo indulgentiæ defunctis prodesse possent, esset in potestate concedentis indulgentiam ut defunctum omnino liberaret à pœna, quod videtur absurdum.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod cultus exequiarum defunctis prosint. Damascenus enim in sermone de dormientibus inducit verba Athanasii, sic dicens: *Licet (5) in aere qui in pietate consummatus est, depositus fuerit, ne renue oleum, & ceras (6) Dominum invocans in sepulcro accendere: accepta enim ista sunt Deo, & multam ab eo recipientia retributionem.* Sed huiusmodi pertinent ad cultum exequiarum. Ergo cultus exequiarum prodest defunctis.

2. Præterea. Sicut dicit Augustinus I. Lib. de Civ. Dei, cap. xiii. *Antiquorum iustorum funera officiosa pietate curata sunt, & exequiæ celebratæ, & sepulcra provisiva: ipsique, cum viverent, de sepeliendis, vel etiam ferendis suis corporibus filiis mandaverunt.* Sed hoc non fecissent, nisi sepultura, & huiusmodi aliquid mortuis conferrent. Ergo huiusmodi aliquid prosunt defunctis.

3. Præterea. Nullus facit elemosynam circa aliquem, nisi ei proficiat. Sed sepelire mortuos computatur inter opera elemosynarum, unde, ut Augustinus dicit I. Civ. Dei, ubi sup. *Tobias sepeliendo mortuos Deum promeruisse teste Angelo commendatur.* Ergo huiusmodi sepulturæ cultus mortuis prodest.

(5) Ita Nicolajus ex græco textu Athanasii ubi eis aera habetur. Al. in aera, item in aera. (6) Al. Domini. Ex Edit. P. Nicol. (a) Velut ex IV. Lib. Dialog. Supplementum notat quæst. 11. art. 11. & sic etiam habet ms. Sed est potius Augustini Lib. de cura pro mortuis agenda cap. 11. versus finem. Ideo autem hic refertur ex Gregorio ad Archiepiscopum Bonifacium, quia causa xxiii. quæst. 11. uno tenore subnectitur post Gregorii II. verba de suffragiis animarum diversis prænotata. In editione vero Patavina alias citata sic reponitur. Præterea. Augustinus dicit in eodem Libro, scilicet de cura pro mortuis agenda, cap. 11. ad finem, & Lib. I. de civit. Dei cap. xii. &c.

4. Præterea. Inconveniens est dicere, quod frustreretur devotio fidelium. Sed aliqui ex devotione se in locis aliquibus religiosis sepeliri disponunt. Ergo sepulturæ cultus prodest defunctis.

5. Præterea. Deus prior est ad miserendum quam ad puniendum. Sed aliquibus nocet sepultura in locis sacris, si indigni sunt: unde dicit Gregorius (æquivalenter Lib. IV. Dialog. cap. l.) *Quos peccata gravia deprimunt, ad majorem damnationis cumulum potius quam ad solutionem eorum corpora in Ecclesiis ponuntur.* Ergo multo amplius dicendum est, quod sepulturæ cultus prosit bonis.

Sed contra est quod Augustinus dicit in Lib. de cura pro mortuis agenda (cap. ult.) *Corpori humano quidquid impenditur, non est presidium salutis æternæ, sed humanitatis officium.*

Præterea, Gregorius dicit ad Bonifacium Archiepiscopum scribens (a) *Curatio funeris, conditio sepulturæ, pompa exequiarum magis sunt vivorum solatia quam subsidia mortuorum.*

Præterea. Dominus dicit Matth. x. *Nolite timere eos qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius quid faciunt.* Sed post mortem Sanctorum corpora possunt à sepultura prohiberi, sicut in ecclesiastica historia legitur factum de quibusdam Martyribus Lugduni Galliæ. Ergo non nocet defunctis si eorum corpora inhumata remaneant: ergo nec cultus sepulturæ prodest.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod suffragia vivorum prosunt defunctis secundum quod uniuntur viventibus charitate, & secundum quod intentio viventium refertur in mortuos: & ideo illa opera præcipue nata sunt mortuis suffragari quæ maxime ad communicationem charitatis pertinent, vel ad directionem intentionis in alterum. Ad charitatem autem sacramentum eucharistiæ præcipue pertinet, cum sit sacramentum ecclesiasticæ unionis, continens illum in quo tota Ecclesia unitur, & consolidatur, scilicet Christum: unde eucharistia est quasi quædam charitatis origo, sive vinculum; sed inter charitatis effectus præcipuum est elemosynarum opus: & ita ista duo ex parte charitatis præcipue mortuis suffragantur, scilicet sacrificium Ecclesiæ, & elemosynæ. Sed ex parte intentionis directæ in mortuos præcipue valet oratio: quia oratio secundum suam rationem non solum dicit respectum ad orantem, sicut & cætera opera, sed directius ad id pro quo oratur. Et ideo ista tria ponuntur quasi præcipua mortuorum subsidia; quamvis quæcumque alia bona ex charitate fiant pro defunctis, eis valere credenda sint.

Ad primum ergo dicendum, quod in eo qui satisfaciunt pro altero, magis est considerandum, ad hoc quod effectus satisfactionis ad alterum perveniat, id quo satisfactio unius transit in alterum; quam etiam satisfactionis pœna; quamvis ipsa pœna magis expiaretur satisfaciens, in quantum est medicina quædam: & ideo tria prædicta magis valent defunctis quam jejunium.

Ad

Ad secundum dicendum, quod etiam jejunium potest prodesse defunctis ratione charitatis, & intentionis in defunctos directæ; sed tamen jejunium in sui ratione non continet aliquid quod ad charitatem, vel ad directionem intentionis pertineat, sed hæc sunt ei quasi extrinseca: & ideo Augustinus non posuit, sed Gregorius posuit jejunium inter suffragia mortuorum.

Ad tertium dicendum, quod baptismus est quædam spiritualis regeneratio: unde sicut per generationem non acquiritur esse nisi generato, ita baptismus non habet efficaciam nisi in eo qui baptizatur, quantum est ex opere operato; quamvis ex opere operante vel baptizantis, vel baptizati possunt aliis prodesse, sicut & cætera opera meritoria. Sed eucharistia est signum ecclesiasticæ unionis; & ideo ex ipso opere operato ejus efficaciam in alterum transire potest, quod non contingit de aliis sacramentis.

Ad quartum dicendum, quod Glossa auctoritatem istam dupliciter exponit. Uno modo sic. *Si mortui non resurgunt, nec etiam Christus resurrexit, ut quid etiam baptizantur pro illis?* idest pro peccatis, cum ipsa non dimittantur, si Christus non resurrexit: quia in baptismo non solum passio Christi, sed etiam resurrectio operatur, quæ est nostræ spiritualis resurrectionis quodammodo causa. Alio modo sic. *Fuerunt quidam imperiti qui baptizabantur pro his qui de hac vita sine baptismo discesserant, putantes illis prodesse:* & secundum hoc Apostolus non loquitur nisi secundum errorem aliquorum in verbis illis.

Ad quintum dicendum, quod in officio Missæ non solum est sacrificium, sed etiam sunt ibi orationes: & ideo Missæ suffragium continet duo horum quæ hic Augustinus numerat, scilicet orationem, & sacrificium. Ex parte igitur sacrificii oblati Missa æqualiter prodest defuncto, de quocumque dicatur; & hoc est (7) præcipuum quod fit in Missa. Sed ex parte orationum magis prodest illa in qua sunt orationes ad hoc determinatæ. Sed tamen iste defectus recompensari potest per majorem devotionem vel ejus qui dicit Missam, vel ejus qui facit dici, vel iterum per intercessionem Sancti cujus suffragium in Missa imploratur.

Ad sextum dicendum, quod huiusmodi oblatio candelarum, vel olei possunt prodesse defuncto, in quantum sunt elemosynæ quædam: dantur enim ad cultum Ecclesiæ, vel etiam in usum fidelium.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod indulgentia dupliciter alicui prodesse potest: uno modo principaliter; alio modo secundario. Principaliter quidem prodest ei qui indulgentiam accipit, scilicet qui facit hoc pro quo indulgentia datur, ut qui visitat limina alicujus Sancti: unde cum mortui non possint aliquid facere eorum pro quibus indulgentiæ dantur, eis indulgentiæ directæ valere non possunt. Secundario autem, & indirecte prosunt ei pro quo aliquid facit illud quod est indulgentiæ causa, quod, sicut dist. xx. q. 1. art. 5. quæstiunc. 3. ad 2. dictum est, quandoque contingere potest, quandoque autem non potest, secundum diversam indulgentiæ formam. Si enim sit talis indulgentiæ forma: Quicumque facit hoc, vel illud, habebit tantum de indulgentia: ille qui hoc facit, non potest fructum indulgentiæ in alium transferre: quia ejus non est applicare ad ali-

(7) Al. principium.

quid intentionem Ecclesiæ, per quam communicantur communia suffragia, ex quibus indulgentia valeant. Si autem indulgentia sub hac forma fiat: Quicumque fecerit hoc, vel illud, ipse, & pater ejus, vel quicumque ei adjunctus in purgatorio detentus tantum de indulgentia habebit: talis indulgentia non solum vivo, sed etiam mortuo proderit. Non enim est aliqua ratio quare Ecclesia possit transferre merita communia, quibus indulgentiæ innuntur, in vivos, & non in mortuos. Nec tamen sequitur quod prælatus Ecclesiæ possit pro suo arbitrio animas à purgatorio liberare: quia ad hoc quod indulgentiæ valeant, requiritur causa conveniens indulgentias concedendi, ut supra dist. xx. dictum est.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod sepultura adinventæ est & propter vivos, & propter mortuos. Propter vivos quidem, ne eorum oculi ex turpitudine cadaverum offendantur, & corpora freroribus inficiantur; & hoc quantum ad corpus: sed spiritualiter etiam prodest vivis, in quantum per hoc adstruitur resurrectionis fides. Sed mortuis prosunt ad hoc quod inspicientes sepulcra memoriam retinent defunctorum, ut pro defunctis orent: unde & monumentum à memoria nomen accepit. Dicitur enim monumentum, quia monet mentem, ut dicit Augustinus in I. de Civ. Dei, cap. xiiii. & in Lib. de cura pro mortuis agenda, cap. iv. Paganorum tamen error fuit, quod ad hoc sepultura mortuo prosit, ut ejus anima quietem accipiat: non enim credebant prius animam quietem posse accipere quam corpus sepultura daretur; quod omnino ridiculum, & absurdum est. Sed quod ulterius sepultura in loco sacro mortuo prodest, non quidem est ex ipso opere operato, sed magis ex ipso opere operante, dum scilicet vel ipse defunctus, vel alius corpus ejus tumulari in loco sacro disponens, patrocinio alicujus Sancti eum committit, cujus precibus per hoc credendus est adjuvari, & etiam patrocinio eorum qui loco sacro deserviunt, qui pro apud se tumulari frequentius, & specialius orant. Sed illa quæ ad ornatum sepulturæ exhibentur, prosunt quidem vivis in quantum sunt vivorum solatia, sed possunt & defunctis prodesse, non quidem per se, sed per accidens, in quantum scilicet per huiusmodi homines excitantur ad compatiendum, & per consequens ad orandum, vel in quantum ex sumptibus sepulturæ vel pauperes fructum capiunt, vel Ecclesia decoratur: sic enim Sap. iv. sepultura inter cæteras elemosynas computatur.

Ad primum ergo dicendum, quod oleum, & cera ad sepulcra defunctorum perlata per accidens defuncto prosunt, vel in quantum Ecclesiæ offeruntur, sive pauperibus dantur, vel in quantum huiusmodi in reverentiam Dei fiunt; unde verbis præmissis subjungitur: *Oleum enim, & cera holocaustum sunt.*

Ad secundum dicendum, quod ideo Sancti Patres de suis corporibus tumulandis curaverunt, ut ostenderent corpora mortuorum ad Dei providentiam pertinere; non quod corporibus mortuis aliquis sensus insit, sed propter fidem resurrectionis adstruendam, ut patet per Augustinum in I. de Civit. Dei, ubi supra, unde etiam voluerunt in terram promissionis sepeliri, ubi credebant Christum nasciturum, & moriturum; cujus resurrectio nostræ resurrectionis est causa.

Ad

Ad tertium dicendum, quod quia caro est pars naturæ hominis, naturaliter homo ad carnem suam afficitur, secundum illud Ephes. v. 29. *Nemo carnem suam unquam odio habuit.* Unde secundum istam naturalem affectum inest viventi quædam sollicitudo quid etiam post mortem de ejus corpore sit futurum, doleretque, si aliquid indignum corpori suo evenire præsentiret: & ideo illi qui hominem diligunt, ex hoc quod affectui ejus quem diligunt, conformantur circa ejus carnem curam humanitatis impendunt. Ut enim dicit Augustinus in I. de Civ. Dei, ubi sup. *Si paterna vestis, si annulus, ac si quid hujusmodi tantocariis sunt posteris, quanto erga parentes major affectus, nullo modo ipsa spernenda sunt corpora, quæ utique multo familiaris, atque conjunctius quam qualibet indumenta gestamus.* Unde & in quantum affectui hominis saristacit sepeliens ejus corpus, cum ipse in hoc sibi satisfacere non potest, eleemosynam ei facere dicitur.

Ad quartum dicendum, quod fidelium devotio, ut Augustinus dicit in Libro de cura pro mortuis agenda (ubi supra) suis caris in locis sacris providens sepulcrum, in hoc non frustratur quod defunctum suum suffragio Sanctorum committitur, ut dictum est.

Ad quintum dicendum, quod sepultura in loco sacro impio defuncto non nocet, nisi quatenus hanc sepulcrum sibi indignam propter humanam gloriam procuravit.

ARTICULUS IV.

Utrum suffragia quæ fiunt pro uno defuncto magis proficiant ei pro quo fiunt quam aliis.

1. Ad quartum sic proceditur. Videtur quod suffragia quæ fiunt pro uno defuncto, non magis proficiunt ei pro quo fiunt quam aliis. Lumen enim spirituale est magis communicabile quam lumen corporale. Sed lumen corporale, scilicet candelæ, quamvis accendatur pro uno, tamen æqualiter omnibus prodest qui simul commorantur, quamvis pro eis candelæ non accendatur. Ergo cum suffragia sint quædam spiritualia lumina, quamvis pro uno specialiter fiant, non magis valent ei quam aliis in purgatorio existentibus.

2. Præterea. Sicut in littera dicitur secundum hoc suffragia mortuis prosunt, quia cum viverent hic, sibi ut postea possent prodesse, meruerunt. Sed aliqui magis meruerunt ut suffragia sibi prodesse quam illi pro quibus fiunt. Ergo eis magis prosunt; alias eorum meritum frustraretur.

3. Præterea. Pro pauperibus non fiunt tot suffragia quot pro divitibus. Si ergo suffragia facta pro aliquibus, eis solum, vel magis eis quam aliis valent, pauperes essent deterioris conditionis; quod est contra sententiam Domini Luc. vi. 20. *Beati pauperes, quoniam vestrum est regnum Dei.*

Sed contra. Justitia humana exemplatur à divina justitia. Sed justitia humana, si aliquis debitum pro aliquo solvit, eum solum absolvit. Ergo cum ille qui suffragia facit, quodammodo solvat debitum ejus pro quo facit, ei soli proderit.

Præterea. Sicut homo faciens suffragia quodammodo satisfacit mortuo, ita & interdum aliquis pro vivo potest satisfacere, ut supra dist. xx. q. 1. art. 2. quæstione. 3. in corp. dictum est. Sed quando aliquis satisfacit pro vivo, satisfactio illa non computatur nisi illi pro quo facta est. Ergo & suffragia faciens, ei soli prodest pro quo facit.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Videtur quod suffragia facta pro multis tantumdem valeant singulis ac si pro unoquoque singulariter fierent. Videmus enim quod ex lectione quæ uni legitur, nihil ei deperit, si simul & alii legatur. Ergo & eadem ratione nihil deperit ei pro quo fit suffragium, si ei aliquis connumeretur; & ita si pro pluribus fiat, tantum valet singulis ac si pro unoquoque singulariter fieret.

2. Præterea. Secundum communem usum Ecclesiæ videmus quod cum Missa pro aliquo defuncto dicitur, simul etiam orationes illic adjunguntur pro aliis defunctis. Hoc autem non fieret, si ex hoc defunctus pro quo Missa dicitur, aliquod detrimentum reportaret. Ergo idem quod prius.

3. Præterea. Suffragia, præcipue orationum, inveniuntur divinæ virtuti. Sed apud Deum sicut non differt juvare per multos, vel per paucos, ita non differt juvare multos, vel paucos. Ergo quantum juvaretur unus ex una oratione, si pro eo tantum fieret, tantum juvabuntur singuli multorum, si eadem oratio pro multis fiat.

Sed contra. Melius est plures juvare quam unum. Si ergo suffragium pro multis factum tantum valeret singulis ac si pro uno tantum fieret, videtur quod Ecclesia non debuit instituisse ut pro aliquo singulariter Missa, vel oratio fieret; sed quod semper diceretur pro omnibus fidelibus defunctis; quod patet esse falsum.

Præterea. Suffragium habet finitam efficaciam. Ergo distributum in multos, minus prodest singulis quam prodesset, si fieret pro uno tantum.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur quod tantum valeant suffragia communia illis pro quibus specialia non fiunt, quantum illis pro quibus fiunt, valent specialia, & communia simul. Unicuique enim secundum propria merita reddetur in futuro. Sed ille pro quo non fiunt suffragia, meruit ut tantum juvaretur post mortem, quantum ille pro quo fiunt specialia. Ergo tantum juvabitur per communia, quantum ille per specialia, & communia.

2. Præterea. Inter Ecclesiæ suffragia præcipuum est eucharistia. Sed eucharistia, cum contineat totum Christum, habet quodammodo efficaciam infinitam. Ergo una oblatio eucharistice quæ communiter pro omnibus fit, valet ad plenam liberationem eorum qui sunt in purgatorio; & ita tantum juvant communia suffragia sola, quantum juvant specialia, & communia simul.

Sed contra est quod duo bona uno sunt magis eligenda. Ergo suffragia communia, & specialia magis prosunt ei pro quo fiunt, quam communia tantum.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod circa hoc fuit duplex opinio.

Quidam enim, ut Præpositivus, dixerunt, quod suffragia pro uno aliquo facta non magis prosunt ei pro quo fiunt, sed eis qui sunt magis digni: & ponebat exemplum de candelæ quæ accenditur pro aliquo divite; quæ non minus aliis prodest qui cum eo sunt, quam ipsi diviti, & forte magis, si habeant oculos clariores: & etiam de lectione, quæ non magis prodest

QUÆSTIO II.

est ei pro quo legitur, quam aliis qui simul cum eo audiunt, sed forte alii magis qui sunt sensu capaciores. Etsi eis objiceretur, quod secundum hoc Ecclesiæ ordinatio esset vana, quæ specialiter pro aliquibus orationes instituit; dicebant, quod hoc Ecclesia fecit ad excitandas devotiones fidelium, qui promptiores sunt ad faciendâ specialia suffragia quam communia, & ferventius etiam pro suis propinquis orant quam pro extraneis.

Alii è contrario dixerunt, quod suffragia magis valent pro quo fiunt.

Utraque autem opinio secundum aliquid veritatem habet. Valor enim suffragiorum potest pensari ex duobus. Valent enim uno modo ex virtute charitatis, quæ facit omnia bona communia; & secundum hoc verum est quod magis valent ei qui magis charitate est plenus, quamvis pro eo specialiter non fiant: & sic valor suffragiorum attenditur magis secundum quamdam interiorum consolationem, secundum quod unus in charitate existens de bonis alterius delectatur post mortem, quantum ad diminutionem pœnæ: post mortem enim non est locus acquirendi gratiam, vel augmentandi, ad quod valent nobis in vita opera aliorum ex virtute charitatis. Alio modo suffragia valent ex hoc quod per intentionem unius alteri applicantur; & sic satisfactio unius alteri computatur: & hoc modo non est dubium quod magis valent ei pro quo fiunt, immo sic ei soli valent. Satisfactio enim proprie ad pœnæ dimissionem ordinatur: unde quantum ad dimissionem pœnæ præcipue valet suffragium ei pro quo fit: & secundum hoc secunda opinio plus habet de veritate quam prima.

Ad primum ergo dicendum, quod suffragia prosunt per modum luminis, in quantum à mortuis accipiuntur; & ex hoc quamdam consolationem recipiunt, & tanto majorem, quanto majori charitate sunt præditi. Sed in quantum suffragia sunt quædam satisfactio per intentionem facientis translata in alterum, non sunt similia lumini; sed magis solutioni alicujus debiti. Non autem est necesse ut si debitum pro uno solvitur, quod ex hoc aliorum debitum solvatur.

Ad secundum dicendum, quod istud meritum est conditionale, quo sibi meruerunt: hoc enim modo sibi meruerunt ut sibi prodesse, si pro eis fierent; quod nihil aliud fuit quam facere se habiles ad recipiendum. Unde patet quod non directe meruerunt illud juvamen suffragiorum, sed per merita præcedentia se habilitaverunt, ut fructum suffragiorum susciperent: & ideo non sequitur quod meritum eorum frustraretur.

Ad tertium dicendum, quod nihil prohibet divites quantum ad aliquid esse melioris conditionis quam pauperes sicut quantum ad expiationem pœnæ; sed hoc quasi nihil est comparatum possessioni regni cælorum, in qua pauperes melioris conditionis esse ostenduntur per auctoritatem inductam.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod si valor suffragiorum consideretur secundum quod valent ex virtute charitatis unientis membra Ecclesiæ, suffragia pro multis facta tantum singulis prosunt ac si pro uno tantum fierent: quia charitas non minuitur, si dividatur effectus ejus in multos, immo magis augetur; & similiter etiam gaudium, quando pluribus

In IV. Sent. Tom. V. (1) Al. feliciorum.

est commune, fit majus, ut dicit Augustinus VIII. Confess. cap. 111. & sic de uno bono facto non minus lætantur multi in purgatorio quam unus. Si autem consideretur valor suffragiorum, in quantum sunt satisfactiones quædam per intentionem facientis translata in mortuis, tunc magis valet suffragium alicui quod pro eo singulariter fit, quam quod pro eo communiter fit, & multis aliis. Sic enim effectus suffragii dividitur ex divina justitia inter eos pro quibus suffragia fiunt. Unde patet quod hæc quæstio dependet ex prima, & ex hoc etiam patet quare institutum sit ut suffragia specialia in Ecclesia fiant.

Ad primum ergo dicendum, quod suffragia, ut sunt satisfactiones quædam, non prosunt per modum actionis, sicut doctrina prodest, quæ sicut & omnia alia actio effectum habet secundum dispositionem recipientis; sed valent per modum solutionis debiti, ut dictum est: & ideo non est simile.

Ad secundum dicendum, quod quia suffragia pro uno facta aliquo modo etiam aliis prosunt, ut ex dictis patet, ideo cum pro uno Missa dicitur, non est inconveniens ut pro aliis etiam orationes fiant. Non enim ad hoc dicuntur aliæ orationes, ut satisfactio unius suffragii determinetur ad alios principaliter, sed ut illis oratio pro eis specialiter fusa prosint.

Ad tertium dicendum, quod oratio consideratur & ex parte orantis, & ex parte ejus qui oratur, & ex utroque effectus ejus dependet: & ideo quamvis divinæ virtuti non sit magis difficile absolvere multos quam unum, tamen hujusmodi orantis oratio non est ita satisfactoria pro multis sicut pro uno.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod hujusmodi etiam solutio dependet ex solutione primæ quæstionis. Si enim suffragia specialiter pro uno facta, indifferenter omnibus valent, tunc omnia suffragia sunt communia: & ideo tantum juvabitur ille pro quo non fiunt specialia, quantum ille pro quo fiunt, si sit æqualiter dignus. Si autem suffragia pro aliquo facta non indifferenter omnibus prosint, sed eis maxime pro quibus fiunt, tunc non est dubium quod suffragia communia, & specialia simul plus valent alicui quam communia tantum: & ideo Magister duas opiniones in littera tangit. Unam quæ dicit, quod æqualiter prosunt diviti communia & specialia, & pauperi communia tantum; quamvis enim ex pluribus unus juvetur quam alter, non tamen plus juvatur. Aliam autem tangit, cum dicit, quod ille pro quo fiunt suffragia, consequitur (1) faciliorem absolutionem, sed non pleniorum: quia uterque finaliter ab omni pœna liberabitur.

Ad primum ergo dicendum, quod, sicut ex dictis patet, juvamen suffragiorum non cadit directe sub merito, & simpliciter, sed quasi sub conditione: & ideo ratio non sequitur.

Ad secundum dicendum, quod quamvis virtus Christi, quæ continetur sub sacramento eucharistie, sit infinita, tamen determinatus est effectus ad quem illud sacramentum ordinatur: unde non oportet quod per unum altaris sacrificium tota pœna eorum qui sunt in purgatorio expietur, sicut etiam nec per unum sacrificium quod aliquis homo offert, liberatur à tota satisfactione debita pro peccatis: unde & quandoque plures Missæ in satisfactionem unius peccati